

ŽEROTÍN

30

červen 2014
ročník XIII
čtvrtletní zpravodaj
Obecního
úřadu Žerotín

Vydává: Obec Žerotín • Žerotín 13, Litovel 784 01 • Registrováno u MK pod značkou: EČ MK ČR E 17321 • redaktor: Jiří Němec • Redakce telefon: 585 312 027
mobil: 724 738 032 • email redakce: red.zpravodaj@seznam.cz • Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele, do textu autora nezasahujeme.
Uzávěrka příštího čísla: 12. září 2014

110. let školy, foto: Jiří Němec ml.

OBSAH - Poznáváme naše okolí - 110. výročí založení školy - Posezení u vody - Slovo starosty - Žerotín daleké minulosti - Rozhovor - Společenská kronika - Omluva - Inzerát

Poznáváme naše okolí Šternberk

V březnu jsme se vypravili na Velký Kosíř. Putovali jsme jeho okolím, navštívili lomy, Čechy pod Kosířem, Čelechovice i Drahanovice.

Dnes se vydáme na opačnou stranu a docela nedaleko. Navštívíme Šternberk

Zastavte se s námi v čase a nechte se lákat nabídkou na cestu městem s mimořádným historickým jádrem a unikátní dochovanou architekturou.

Starobylé moravské město, ležící v regionu střední Moravy na úpatí pohoří nízkého Jeseníku. Představí se vám nejen širokou paletou památek, ale také jako místo s velkou nabídkou moderních služeb. Jeho výhodná poloha v regionu střední Moravy, nedaleko hanácké metropole Olomouc, nabízí ideální podmínky k pěšímu poznávání okolních míst, k cykloturistice, či k delším výletům. Neztrácejte proto čas a přijměte pozvání do města nabízejícího kvalitní služby, milé přijetí, pohostinnou atmosféru a spoustu možností k poznávání a aktivnímu odpočinku.

Potěšte se minulostí - Hrad Šternberk

Dominantou města je bezpochyby šternberský hrad, založený v polovině 13. století Zdeslavem ze Šternberka. Původně obranné středověké sídlo s dochovanou válcovitou věží a zbytky opevnění hlavního palá-

ce láká návštěvníky nevšední atmosférou. Půvabné kulisy hradu potom tvoří okolní lesopark a dnešní podhradí. Zdeslav ze Šternberka, který založil ve 13. století hrad Šternberk v Čechách, dostal za své služby králi Václavovi I. zdejší území na úpatí Jeseníků. Tak i zde vznikl stejnojmenný hrad s městem. O rozšíření Zdeslavova hradu se přičinil především Albert II. Ze Šternberka, významný diplomat a rádce Karla IV. Vybudoval mimo jiné hradby a kapli. Po jeho synovi Petrovi získali majetek páni z Kravař. Za husitských válek byl hrad silně poškozen. Obnova měla několik etap. Koncem 15. a začátkem 16. století si zdokonalení vojenské techniky vynutilo změny v opevnění. Vyrostlo také nové předhradí s hospodářskými a správními budovami. Roku 1538 hrad i město vyhořely. Jejich obnova a přestavba už nesla renesanční prvky. V době předbělohorské se dostalo panství do rukou Münsterberků a zůstalo v nich i po roce 1620. Hrad utrpěl švédskými vpády za třicetileté války. Pozdější barokní zásahy, prováděné Lichtenštejny, už tvářnost hradu neovlivnily. Konečnou podobu mu dal až Jan II. z Lichtenštejna (1858 - 1929), který po prusko-rakouských válkách pozdvihl hrad z trosek. Poslední zhoubné zásahy způsobila 2. světová válka.

Chrám Zvěstování páně a bývalý augustiniánský klášter

Původní gotický kostel i klášter velmi utrpěly v husitských bojích roku 1430. Později kostel dvakrát vyhořel, byl proto roku 1775 zbořen a započalo se stavbou novějšího kostela. Nový chrám byl stavebně dokončen v roce 1783.

Chrámový prostor je jednoduší, mohutná klenba je vyzdobena nástrojnými malbami od moravského malíře Antonína Sebastiniho Šebesty z Prostějova. Kostel je 65 m dlouhý, výška chrámové lodi je 30 m. Věže jsou vysoké 60 m. Z gotické stavby se zachovala část křížové chodby, která spojuje kostel s klášterem. Vzácnou památkou šternberského kostela je tzv. Šternberská madona,

kamenná socha z konce 14. st., patřící do okruhu krásných madon. Je trvale umístěna v kapli státního hradu Šternberk. Ve šternberské kapli je obnovena vzácná stropní malba Kryštofa Handkeho, zachycující historii Šternberka.

Bývalý augustiniánský klášter a kostel Zvěstování Panny Marie tvoří unikátní barokní architektonický soubor. Řád augustiniánů vytvořil z kláštera duchovní, vzdělávací a hospodářské centrum a žije kulturou a vzdělaností dodnes. V areálu se vystavují studentské práce, pořádají se zde přednášky, koncerty a umělecká setkání. V letním období zde probíhá řada akcí v rámci kulturního léta.

Co musíte vidět ve městě hodin

Ve Šternberku vás městskou památkovou zónou provedou klikotoče – originální „mluvící“ informační zařízení, kde točným kliky vyrábíte elektrický proud a vyslechnete si výklad. Kromě hradu, chrámu Zvěstování Panny Marie s 60 metrů vysokými věžemi a augustiniánského kláštera s Muzeem loutek si prohlédněte také Expozici času, kterou Šternberk navázal na tradici „města hodin“. Téma času tu poznáte z nejrůznějších pohledů prostřednictvím interaktivních her i 3D modelů, objevíte i hodinářskou dílnu.

Čas na sport

Cítíte, že památek a kulturních zážitků už bylo dost? Nastal nejlepší čas na relaxaci a aktivní odpočinek. Příležitostí máte ve Šternberku hned několik. Procházky, turistické stezky i cyklotrasy v okolí města nabízejí příjemné vyžití nejen místním, ale i návštěvníkům města. V horkém letním období všechny potěší návštěva městského koupaliště se spoustou atrakcí, víceúčelovým hřištěm, tenisovými kurty a restaurací. Vyznavači suchozemského odpočinku mohou využít všechna školní hřiště, která jsou volně zpřístupněna každému milovníkovi her a pohybu. Široká nabídka sportovních aktivit dále pokračuje plážovým vo-

lejbalem a v současnosti velmi populárním bowlingem, který nechybí ani ve Šternberku. Dáváte přednost volnějšímu pohybu a koupání v přírodě? Z mnoha zajímavých míst se nabízí přírodní koupaliště v Dolním Žlebu, tvořící v létě příjemné, chladičké útočiště

Cestovatelská potěšení na trati Ecce Homo Nejlepším časem pro návštěvu Šternberka je druhý týden v září, kdy za pěkného počasí ještě může být otevřené koupaliště s tobogánem a kdy se společně se Šternberskými slavnostmi odehrávají mezinárodní závody jízdy historických vozidel do vrchu Ecce Homo na trati, tvořené prudkými serpentinami. Oblíbeným místem výletů v okolí je prameniště železité minerální vody Těšíkovská kyselka, naučné stezky pro pěší i pro cyklisty Prabába, Zelená stezka a Henička, anebo arboretum v nedaleké obci Paseka

Těšíkovská kyselka

Obec Těšíkov je částí města Šternberka. V blízkosti této obce se nachází prameniště minerální vody. Pramen Těšíkovské kyselky je zdrojem železité minerální vody, který je doložen již v roce 1669 jako přírodní kyselka. Těšíkovská kyselka je vyhledávaným přírodním pramenem pro obyvatele širokého okolního regionu. Vedle lékařského významu vody je tato minerální voda oblíbená i pro své chuťové vlastnosti a v hojné míře je využívána občany Šternberka, Bruntálska, Rýmařovska a Olomoucka jako stolní voda. Vydatnost pramenního přelivu kolísá v závislosti na klimatických podmínkách kolem hodnoty 30 l/min. Hloubka vrtu je 63 m.

V minulosti bylo prameniště různě upraveno a vybaveno altánkem. Pramen byl zrekonstruován Městem Šternberk v roce 2004. Projekt byl spolufinancovaný z prostředků Evropské Unie programem SAPARD

za podpory ministerstva pro místní rozvoj. Bezprostřední okolí slouží jako výchozí místo pro turistické trasy v podhůří Nízkého Jeseníku. Těšíkovská kyselka je rovněž vyznačena jako významný cíl regionální cyklotrasy R8 vedoucí z prostějovského přes olomoucký až do bruntálského okresu. Tato regionální cyklotrasa je součástí územního generelu těchto tras na Střední Moravě.

Tyršovy sady

Tyršovy sady jsou v místech, kde se zvedá hanácká rovina do zvlnění Nízkých Jeseníků. Půdorys parku je obdélník, situovaný delší stranou z východu na západ a svahem je orientován k západu.

Máme-li se zamyslet nad parkem jako celkem, objevuje se nám vždy jeden princip, který měl při zakládání a vývoji zrušeného hřbitova smůlu. Přestože je pozemek ve svahu, o kterém se nedá říci, že je mírný, je

svou kompozicí vnitřních parkových chodníků založen prakticky jako v rovině. To způsobuje, že není příliš vhodný pro takové procházkové okruhy, jak jsme zvyklí v jiných parcích. Zpravidla když jdete, tak musíte do kopce a nebo naopak z kopce. Části, které jsou v rovině, je tady velmi málo. Ale to berme jenom jako takový malý, úvodní postesek, protože park má všechny předpoklady pro to, aby se stal krásným místem ještě krásnějšího města Šternberka.

Nedávná rekonstrukce provedla v parku řadu změn. Byly uvolněny porosty, dosazeny stromy, opraven a doplněn vnitřní parkový komunikační systém, rekonstruováno veřejné osvětlení, kašna, přemístěna druhá „kašna“, demolován starý hudební pavilon, byl obnoven a doplněn mobiliář. Nová kompozice našla průhled ven do města, na chrám Zvěstování páně. Hlavní kompoziční dominantou nové úpravy, která je současně položena jako protiváha kostela a počátek průhledu, je kašna. Je posazena v místě tří, do jednoho bodu se sbíhajících komunikací. Kašna byla přemístěna z horní části parku. Pro zdůraznění a současně odclonění od nevhodných staveb zvenčí, je zezadu doplněna výsadbou habrů, které současně zakrývají pohled člověku stojícímu na hlavní krátké promenádě.

Trojzubec parkových chodníků je složen z chodníku vedoucího starou javorovou alejí dolů k severozápadnímu vstupu. Je to krásný přímý chodník, který je sice alejí trochu tísněný, ale to vůbec nevadí, naopak se působení stromořadí umocňuje. Druhý chodník je pojednán jako již zmíněná široká pro-

menáda, která vede v mírném spádu napříč parkem a je nachystána na prodloužení mimo stávající areál, na pozemky dnešního zahradnictví. Uprostřed této trasy je kašna jednoduchého půdorysu s vertikálou nízkého vodotrysku a z pravé strany sedací zídka, která je současně zídka zárubní. Z levé strany se připojuje nový chodník, který však už na pravé straně, kde je místo bývalého hudebního pavilonu, nepokračuje. Průhled je zakončen kuzelem stříhaného tisu. Poslední chodník je zvlněný a vede od severovýchodního vstupu. Není doprovázen alejí a jeho charakter je spíše z anglického než francouzského stylu parkových úprav

Hlavní tranzitní trasy vedoucí přes park do dalších částí města, přiléhají k delším stranám a směřují přímo, podél oplocení parku k východům na západní straně.

Hřiště

Hřiště jsme nazvali „Město a hvězdy“, podle stejnojmenného románu A. C. Clarka. Základem celé úpravy jsou dvě lanové průlezky a horolezecká stěna. Lanové průlezky mají ve své konstrukci obsaženy barevné, plastové kryty, které jsou jako hvězdy, i když jen na zeleném pozadí stromů. Horolezecká stěna je atypická a její stěny tvoří siluetu pomyslného města budoucnosti. Důležitým záměrem je mírně skrýt hřiště od pohledů z parku, aby byly vidět jen některé vyšší partie, hlavně město, které v některých místech sahá až do výšky šesti metrů a lanové průlezky se svými úchyty, co působí jako hvězdy.

Odpočinkové místo

Důstojná plocha je uvnitř parku, v klido-

vé zóně, umocněné působením fontány na promenádní aleji. Vznikne nová kompozice: Jedná se o krátkou osu, která je kolmo napojena na příčnou osu promenádního chodníku. Počátek této osy je položen na sedací zídce, kde bude vloženo schodiště, které vyrovná hlavní výškový rozdíl. Dále už chodník doběhne k samotnému altánu, kde se štěpí do dvou stran a v širokých obloucích pokračuje až na hlavní podélné trasy. Těsně za altánem v klínu, který svírají nové cesty, je umístěna polyfunkční dlážděná plocha. Ta bude využívána jako příležitostné hlediště pro představení a koncerty pod širým nebem.

Stavba nového altánu s klidovou funkcí pro pobyt seniorů, jako protiváha dynamickému dětskému hřišti, navazuje na stavbu podobného druhu, která již v minulosti na tomto místě stála. Altán na ni odkazuje svým polygonálním půdorysem a dále se pokouší o jakousi moderní reminiscenci tohoto klasického parkového objektu. Stavebně se jedná o vzdušnou stavbu z oceli, betonu a dřeva. Jejích 6 kruhových sloupů ve vrcholech 6-ti úhelníka + 1 střední nesou talířovitou střechu.

Stará cukrárna dožila jak po funkční, technické i morální stránce a bylo rozhodnuto, že se odstraní a na její místo se měla v této studii hledat funkce nová. Původní myšlenka byla postavit stavbu novou. Jak potvrzují předešlé texty, není místo pro takovou stavbu vhodné. Sevření komunikací dává místu neklid.

Z informací na internetu zpracoval Jiří Němec

110. výročí založení školy v Žerotíně

Naše žerotínská škola slavila narozeniny. Den oslavy připadl na sobotu 31.5.2014. Od rána před kulturním domem vyhrávala Dechová hudba Pňovice, aby navodila slavnostní atmosféru. Hosté se začali scházet do velkého sálu kulturního domu. Byl pro ně připraven pěkný program. Díky dětem z mateřské školy se pódium na chvíli proměnilo v manéž cirkusu Humberto. Di-

váci mohli obdivovat drezúru koní, dech se jim tajil při vystoupení medvědů, okouzlili je provazochodkyně, velký úspěch měly tanečnice na klíček. Všichni kroutili hlavami obdivem nad silou vzpěračů. Nejvíce všechny rozesmáli veselí a rozpustili klauni. Žáci základní školy přispěli k příjemné atmosféře slavnostního dopoledne veršovanou pohádkou, zazpívali několik známých i

méně známých písní. Své vystoupení zpestřili hrou na flétnu. Na závěr všem ukázali, jak důležitý je ve škole tělocvik.

V odpoledních hodinách se budova školy otevřela každému, kdo chtěl zavzpomínat na svá školní léta a nebo byl prostě zvědavý, jak to v současné době ve škole vypadá. Pro všechny návštěvníky bylo připraveno pohoštění, maminky a babičky žáků na-

pekly spousty dobrot. Lidé si mohli pose-
dět u kávy nebo skleničky vína, popovídat
si s bývalými učiteli nebo spolužáky. Ve tří-
dách byly vystaveny fotografie, kroniky a
různé učební pomůcky ze současnosti i his-
torie.

Oslava se vydařila, hosté odcházeli spoko-
jeni. Všichni už se jistě těší na další setká-
ní opět za 10 let.

Pár slov o historii školy

O počátcích vyučování v Žerotíně jsou

zmínky v opisu 1.školní kroniky již na po-
čátku 19.století. První samostatný učitel
v Žerotíně František Kouřil v ní zachytil
vzpomínky pamětníků na začátky školy v
obci.

K první zmínce o nové školní budově se
přeneseme o sto let dále. V listopadu 1901
se obec zavázala, že do počátku školního
roku 1903/04 vystaví novou dvoutříd-
ní školní budovu. K těmto účelům byl za-
koupěn domek č.p 64, patřící Matěji Plhá-

kovi a jeho sestře Barboře. Vypracování
plánů a realizace stavby bylo zadáno stavi-
teli Otakaru Doušovi z Litovle.

V květnu 1903 byla stavba vyměřena a pro-
bíhala od konce října 1903. Kolaudace byla
provedena 24. 8. 1904. Obraz Komenského
nad hlavním vchodem namaloval aka-
demický malíř a profesor Reisner z Prahy.
28.srpna 1904 byla školní budova vysvěče-
na.

Mirka Trokanová

Posezení u vody

Čas neuvěřitelně rychle letí. Jistě se také
řadíte k těm, kteří nevěřicně kroutí hla-
vou při pohledu ven, nebo na kalendář.
To už jsou zase Vánoce? Zase Velikono-
ce? Ježda, náš Pepíček už má o rok víc! A
také, v souladu s tím, si můžeme říci, tak,
a POSEZENÍ U VODY už je zase tady.
Ani se nechce věřit, že už je to rok od po-

sledního posezení, ale ano. Je to tak.

Letošní se uskutečnilo 7. června. Příroda
moudře usoudila, že po letech chladu, de-
ště a silného větru, který vždy na den pose-
zení u vody nadělila, bude tentokrát vlídná.
Snad i proto přišlo tentokrát více návštěv-
níků.

Někteří účastníci už od noci zkoušeli ulovit

nějakou rybičku, jiní přišli během sobotní-
ho dopoledne jen tak, v duchu názvu akce,
posedět a pohovořit, jiní se těšili na velké
losování tradiční tomboly. Ta byla tento-
krát velice bohatá. Stejně bohaté bylo ob-
čerstvení. Troufám si tvrdit, že nespokojen
nebyl snad nikdo. To je dobrý důvod těšit
se na příští rok.

Jiří Němec

foto: Jiří Němec

foto: Jiří Němec

Slovo starosty

Začíná léto, doba prázdnin, rekreací a dovolených, práce v obci však neustává. Sděluji vám několik informací o aktuálním dění u nás v Žerotíně.

Ve dnech 23. a 24. května letošního roku proběhly v ČR volby do Evropského parlamentu. Jak je vidět z účasti, nikdo jim nepřikládal nějakého valného významu. Zatím se nám totiž nevžila představa výhodnosti soužití v evropském celku a mnozí pokládají bruselský parlament za velmi vzdálený a pro žití nás, obyčejných venkovských lidí, téměř bez významu. Snad časem dospějeme k jinému názoru, ukáže se, že evropské uspořádání je i nám prospěšné a příštích parlamentních voleb se zúčastníme v hojnějším počtu.

Žerotín jako vždy ani letos dle statistických údajů ve volbách nezklamal. Byli jsme ve

volební účasti o něco málo lepší než celorepublikový průměr - i výběr zvolených stran byl poměrně standardní, žádné excesy se nekonalý.

Výsledky voleb v Žerotíně:

Počet zapsaných voličů 363

Počet vydaných obálek (volební účast) 71

Počet platných hlasů 71

Volební účast 19,56 %

Získané pořadí – název strany - počet hlasů:

1. KDÚ-ČSL 25

2. ČSSD 13

3. KSČM 7

4. TOP 09 a Starostové 6

5. Úsvit – Tomio Okamura 4

5. Strana svobodných občanů 4

6. Právý blok 3

7. ANO 2011 2

7. SNK Evropští demokraté 2

7. Strana zdravého rozumu – Nechceme EURO 2

8. ODS 1

8. Ne Bruselu – Národní demokracie 1

8. Česká pirátská strana 1

Kanalizace – práce pokračují, ale komplikují se nám přípravy přesně podle článku v MF DNES ze dne 4. června 2014, s názvem „Ticho a strach“. Myslím byste si ho měli všichni přečíst pro objektivitu posuzování naší práce s nadřízenými institucemi, které nám mají pomáhat. Píše se zde o tom, jak složité procedury jsou okolo staveb, na které byly získány dotace. Článek přesně vystihuje naše současné pocity při nekoneč-

ném vyřizování výběrových řízení, všech možných povolení a hlavně hlídání předepsaných zákonitostí.

V úvodu článku je přiléhavý vtip: „S evropskými dotacemi je to jako s finančními dary. Některé by bylo nejlepší ze slušnosti odmítnout ...“

V článku se dále píše – parafráze: V rámci protikorupčních opatření byl před dvěma lety přijat přísný zákon o zadávání veřejných zakázek, zvaný „klacek na korupci“. Ted' všichni křičí, že je tak přísný, že podle něj nejde nic postavit.

On totiž místo aby se pokoušel maximálně zmenšovat prostor pro korupci v duchu hesla „méně razítek = méně korupce“, vyhověl společenské poptávce a poslal do parlamentu zákon, v němž chybělo snad už jen to, aby u zadané zakázky přímo seděl policajt.

Zadání jakékoli zakázky na úrovni obce, kraje či státu se stalo tak komplikovaným a rizikovým procesem, že se zejména řada starostů do podobné anabáze vůbec nepouští. Oželí evropské dotace, než by kvů-

li nim při sebemenším pochybení „strkali hlavu do oprátky“.

K odpovědnosti za zákon, který umrtvil aktivitu obcí, se ale dnes nikdo moc nehlásí. Nadějný je prý nový zákon, který už tak okatě nepovažuje předem za zločince každého starostu.

Tak v takové hrozné atmosféře připravujeme kanalizaci, rozčilujeme se, ale nic nejde uspišit. Jen často kvůli zbytečným námitkám účastníků řízení musíme v předepsaných termínech odkládat zahájení stavebních prací – taková je odpověď na dotazy občanů, proč všechno tak dlouho trvá.

Na veřejném zasedání Obecního zastupitelstva konaného dne 27.3.2014 bylo schváleno vystoupení obce Žerotína z členství v MAS Moravská cesta Litovelské Pomoraví o.p.s. Červenka a začlenění obce Žerotín do MAS Šternbersko o.p.s. Je to poměrně důležitá informace – přestoupili jsme proto, že původní členství v MAS Moravská cesta nebylo pro nás jako malou obec výhodné, navzdory našemu finanční-

mu příspěvku převážnou část dotací získávali obce větší. Podle dostupných informací by se tato situace měla s novým uskupením změnit.

Žerotínské hody – po zkušenostech z minulých let a vzhledem k malému věhlasu našich hodů se členové OZ dohodli jen na minimálních oslavách. Zatím máme jen následující předběžné plány, nějaké drobné změny jsou možné. Na hřišti bude v sobotu uspořádán turnaj v malé kopané. Sokol Žerotín si bere na starost občerstvení pro občany a hosty. Večer pak uspořádá pro mladší věkovou kategorii tradiční diskotéku. Uvažujeme i o pozvání pňovické dechové kapely, aby se na hřišti zpříjemnila atmosféra a navodila slavnostnější nálada. Pokud se týká kolotočů a jiných atrakcí, nikdo z podnikatelů nemá o Žerotín zájem kvůli malému výdělku.

Jako každoročně bude u kaple sloužena v neděli ráno v 8.30 hod. mše svatá.

Josef Motán

Historie obce Žerotín na pokračování

I. Žerotín v daleké minulosti

Vzdělavatelský sbor Tělocvičné jednoty Sokol Žerotín, při revizi dokumentů jednoty, objevil velice cenné materiály, které souvisejí s historií naší obce, a bylo by zajímavé je publikovat mezi širokou veřejností. Tento článek čerpá především z práce Ing. Ladislava Hammera. Jak již název článku, Historie obce Žerotín na pokračování, napovídá, bude celá historie naší obce prezentována postupně v dalších číslech Zpravodaje. Dnešní článek pojednává o obecných geografických reáliích, změnách názvů obce a o nejranějších dějinách.

Vesnice Žerotín se nachází v úrodné rovině Hané, ležící ve středu pomyslného trojúhelníku Olomouce, Šternberka a Litovle v okrese Olomouc. Vesnicí protéká potok zvaný Teplíčka, kdysi nazývaný též Újezdský potok, vlévající se do řeky Oskavy. Na řece Oskavě stával kdysi mlýn, který je v

současné době upraven na obytné stavení. Jedná se o nejstarší obývané sídlo v obci. Obyvatelstvo obce bylo odjakživa české národnosti, pouze za protektorátu (1939 – 1945) zde bylo několik rodin německých. Přifařena je tato obec k Hnojicím.

V dřívějších dobách se obyvatelé živili převážně zemědělstvím a vedli čilý obchod se senem a slámou. Chovali krásné koně a pěkný hovězí i vepřový dobytek. Dále se zde pěstoval len a byla zřízena tírna lnu, umístěná na tzv. „Pazderně“. Po zboření již nevyhovujících budov „Pazderny“, které sloužily i pro ubytování místní chudiny, byly postaveny nové budovy na úpravu lnu, které po zrušení pěstování lnu byly odprodány místním dvěma občanům a sloužily poté jako stodoly. Původně se tato obec jmenovala Sirotin nebo Žirotín, jak lze usuzovat ze starých názvů Sirotine (r. 1131), Siretyn (r. 1280), Siretin (r. 1290). Teprve

od 14. století se začíná objevovat název Žerotín a jeho obměny Zerotín (r. 1348), Zeretin (r. 1359). V německých písemnostech Zerotein (r. 1636), Scherotin a Scherotein (r. 1939).

V knize „Šternbersko“ uvádí autor Zdeněk Opluštil, že stopy člověka mladší doby kamenné byly nalezeny také v našem kraji. Pan Alois Škoda, rolník v Hnojicích č. 110, měl ve své sbírce několik pazourkovitých hrotů a jiné věci, které nasbíral při práci na žerotínských pozemcích. Dále uschoval dvě bronzové sekýrky a nožík. Tyto nálezy pocházejí z doby bronzové a přišly do našeho kraje asi s obchodem za časů starých Římanů. O tom svědčí i peníz s označením „Coroliánus“ a malá soška Římanky. Dále pan Škoda ochránil část parohu velkorohého jelena, střípky z popelnic z doby lužicko-slezské. Z novější doby pak české groše, dukát z doby císaře Zikmunda a podko-

vy ze 17. století. Svobodné slovo z 20. prosince 1959 uvedlo článek, ve kterém popisuje, že Archeologický ústav v Brně provedl v říjnu 1959 výzkum v Žerotíně u Šternberka v trati „Cepový rybník“. Při tomto výzkumu, v hloubce 0, 5 metru, byly zjištěny dvě železářské pícky z období Velkomoravské říše. Po obvodu pecí se našly tři dyzny, které sloužily ke zvyšování žáru dmýcháním vzduchu. V okolí bylo velké množství struskového železa, zbytky dyzen železné rudy, zlomky slovanské keramiky, apod. Tyto nálezy dovolují promovnému historikovi Karlu Ludkovskému datovat naleziště do plného rozkvětu Velkomoravské říše, tj. do druhé poloviny devátého a počátku desátého století našeho letopočtu. Nález železářských pecí není ojedinělým zjevem v našem kraji. V nevelké vzdálenosti od Žerotína jsou známy železářské pece u Želechovic, Dlouhé Loučky, Papůvky a podle drobných nálezů patrně i odjinud. Tyto objevy dokazují, že se v tomto kraji rychle rozvíjela výroba železa, opírající se o bohatá naleziště rud v blízkém Jeseníku.

Místo, kde stojí Žerotín, bylo v šerém dávnověku slatinné a bažinaté. Časté povodně řeky Oskavy nutily obyvatelstvo usídlvat se opodál břehů této řeky. Proto tehdejší obyvatelé sroubili svá stavení ze dřeva. Za vlády Václava I. (1230 – 1253), stihla

naš kraj neslýchaná pohroma. Divoký národ Tatarů vtrhl z Asie do Evropy, přemohl nesvornou Rus a zpustošil Polsko. Tataři minuli Opavu, vtrhli do naší krajiny a dostali se na Moravu. I když jejich pobyt byl poměrně krátký, trval asi týden až 14 dnů, stačili napáchat velké škody. Olomoucký Hradišský klášter byl úplně zničen. Po tomto vpádu Tatarů dal Václav I. stavět kamenné hradby na návrších. První zachovalá, latinsky psaná zpráva o existenci obce Žerotín je listina olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka, z roku 1131. Je to vzácný dokument z poloviny 12. století, který zaznamenává tehdejší církevní majetek na Moravě. Biskup Zdík ji vydal, aby zabránil majetkoprávním sporům o některé vesnice, jelikož vlivem stáří a válečných událostí se některé listiny ztratily. V úvodní části se biskup Zdík obrací k věřícím, aby dbali potřeb církve. Pak vzpomíná budovatele kostela sv. Václava, zbožného knížete Václava z rodu údělných knížat olomouckých Přemyslovců, od kterého převzal úkol zmíněný kostel dokončit. K stavbě kostela bylo přistoupeno proto, že stávající biskupský kostel sv. Petra, na místě dnešní Filozofické fakulty UP v Křížovnické ulici (roku 1892 zbořený) nevyhovoval svými malými rozměry rostoucím potřebám církve. Nový kostel sv. Václava se měl stát matkou kostelů na Moravě. Touto listinou chce biskup

Zdík zajistit feudální práva na vesnice několika kostelů na Moravě. Nejprve uvádí vesnice, patřící ke kostelu sv. Petra. Mezi názvy těchto vesnic se také poprvé objevuje název naší obce „Sirotine III“ (na začátku čtvrtého řádku hustě psaného textu). Z ostatních vesnic zde nacházíme Moravskou Huzovou – Guzova. Dále se zde vypočítávají vesnice, které patřily nově založenému kostelu sv. Václava a jeho kapitule. Mezi nimi se objevují názvy Hnojic a Lužic. V závěru listiny chybí bohužel datum vystavení, takže o její přesné vročení vznikl mezi historiky spor. Většinou se však soudí, že listina patří do roku 1131, kdy došlo dne 30. června 1131 k vysvěcení kostela sv. Václava, s jehož stavbou bylo započato asi roku 1106. Význam této středověké listiny spočívá v tom, že je nesporným svědectvím, že Morava byla tehdy obydlena jen českým obyvatelstvem. K majetku kostela sv. Václava (1192 – 1193) patřila tedy obec Žerotín spolu s Bohuňovicemi, Lašťany, Liboší, Štěpánovem, Moravskou Huzovou, Lužicemi, Mladějovicemi a Mošťankami.

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ!

Za vzdělavatelský sbor TJ Sokol Žerotín Tomáš Hrubý

Rozhovor na počátku léta

Honza Hubáček už dávno není osoba veřejnosti neznámá. Nejen že svou prací zanechává viditelnou stopu na tváři obce, ale po letech zájmu o ekologii, brouky a motýly, jakoby toho nebylo dost, začal ještě navíc malovat. A krásně. Výčet toho všeho už zavdává důvod k povídání.

Honzo, jak dlouho už pracuješ pro obec?

Letos už třetím rokem.

Jaká na své práci vidíš pozitivita?

Obec Žerotín mám moc rád. Je to pěkná dědina. Jsem velice rád, že tu práci můžu dělat. Těší mě, že ji můžu dělat pro místní lidi. Spoustu jich znám a je fajn, když se během

dne potkáváme, pozdravíme, prohodíme pár slov. Ta práce mě baví. Jsem takřka stále venku, v přírodě na čerstvém vzduchu. Nemusím dojíždět, jako dříve. To je velká výhoda. Taky jsem se naučil spoustu věcí, které ta profese přináší. Musel jsem se naučit opravit traktůrek, další techniku. Já to chci dělat, a doufám, že dělám, hlavně pro lidi. Aby ta práce měla smysl. Ale je to kolotoč. Posekám trávu, mám radost, že je to krásně udělané, ale jen na jednom konci dědiny skončím, na druhém už musím začít znovu. A pak se třeba stane, že se něco na technice pokazí, třeba teď nedávno plotorez, na živé ploty. Oprava trvale déle a lidi si třeba myslí, že na to kašlu, ale skuteč-

nost je taková, že nemám, kvůli opravě v tu chvíli čím plot zastříhat. Nicméně se snažím, aby má práce byla co nejlepší.

Mluvím sice za sebe, ale troufám si říct, že obec, tím, že tě zaměstnala, neprohloupila. A když už mluvím o obci a tím mám na mysli vedení, tedy především starostu, jsou ve spolupráci nějaké potíže?

Kdepak, žádné potíže. Je to vynikající spolupráce. Já si se všema velice dobře rozumím. Když něco potřebuju, tak mi všichni velice rádi vyhoví. Opravy, drobné nákupy, něco vyřídit, všechno jde bez zbytečných tahanic a dohadování. Dokonce i spolupráce ve vztahu k družstvu, když cokoliv po-

třebujeme, tak nám vyjdou vstříc. V tomto směru si fakt nemůžu na nic stěžovat.

A na co by sis postěžoval? Provázejí tvou práci nějaká negativa?

Chtěl bych poukázat na naši mládež, že si neváží pěkného, čistého prostředí. To mě fakt mrzí. Člověk to uklidí, zamete čekárnu, to nejen já, ale v současné době hlavně děvčata, která pracují na zkrácený úvazek pro obec, paní Mičková a paní Ošťádalová. Mimochodem, ony jsou velíká pomoc pro obec. Bez nich bych tolik práce vůbec nestíhal. Kdyby odpadky nebylo kam dát, ale jsou tam koše, přesto se veškeré odpadky válejí po zemi. Dokonce jsem tady našel i jehly od drog, no hrůza. Nebo jsme osadili dětské hřiště lavičkami. Mladé maminky tam raději nechodí, protože se tam většinou zdržují mladí a po nich je tam všude kolem doslova nastláno. Miliony vajglů. Mám pocit, že se ukouří k smrti. Na to obrovské množství nedopalků by se spíše hodil vysavač, než se neustále zohýbat a odstraňovat ten nepořádek. A rozbíjení obecního majetku. To je ještě horší. Prostě co je veřejné, to se musí rozmlátit. Vůbec to nechápu. Na dětském hřišti byla houpačka pro malé děti. Museli, nebo musel, nevím, zda šlo o partu či jedince, ale musel vynaložit značnou sílu, aby houpačku rozkopál. Přitom taková zařízení nejsou levná. Obec to toho investuje peníze nás všech a takto to dopadá. Houpačka, prolézačka, vše zničeno. Já bych byl pro, tak jak to mají v jiných obcích, mít nějakou obecní vyhlášku a zavést přísný postih na vandalismus.

Problémem je chytit vandala při činu. Bez toho bude asi každá snaha marná. Nevím, zda by problém řešily na inkriminovaných místech kamery?

Možná ano, ale komu se chce dělat nad obcí policajta?

Tak od toho pojďme pryč. Před časem jsme dělali rozhovor zaměřený na záchranu motýla-modráška, žijícího na jedné z luk u Os-kavy? Jak se mu daří?

Je vše na dobré cestě. Louka je nyní šetrně obhospodařovaná, přesně tak, jak bylo stanoveno v tom záchranném programu. Já tam chodím na kontrolu a fakt z toho mám radost. Modrásci tam jsou. I hnojické družstvo je spokojeno. Sečou tam trávu tak, aby rozmnožování tohoto hmyzu neškodilo, díky tomu mají dotace z fondu životního prostředí a tak jsou nakonec spokojeni všichni.

Když mluvíme o životním prostředí, zmínil ses, že jsi zde vyzoroval známky změn. Posunu klimatu, jeho pásem. Pověz něco o tom.

No je to překvapující, pro mě. Velice překvapující, protože se tady v Žerotíně objevily takové druhy, které zde v životě nebyly. Jsou to jižní druhy, které se vyskytovaly na jihu Moravy. Asi tak po Brno. Například největší evropský motýl martináč hrušňový, noční druh. Úžasná nádhera. Patnáct

centimetrů veliký motýl. A zrovna minulý týden Luboš Kolářů mně volal, abych hned přijel, že tam sedí obrovská mūra. Hned mě bylo jasné, že to bude martináč. A taky že ano. Čerstvě vylíhnutý samec. Pro Žerotín úplná novinka. Je to teprve druhý rok, co jsem je zde zaznamenal. A nejen u nás. Jsou ve Strukově, v Bohuňovicích, prostě všude kolem. Kdo jej tady spatří, tak si myslí, že se jedná o nějakého tropického motýla.

Nějaké další překvapení?

Dalším úžasným motýlem, který zde nikdy nežil je otakárek ovocný. To je naprostá rarita pro tento kraj. Poprvé jsem je viděl na Kosíři a vloni už byl zde. I letos, teď na jaře už jsem tady viděl jednoho poletovat. Je zřejmé, že už tu zdomácněl. Z toho mám obrovskou radost, protože to je celoevropsky chráněný druh. Je krásný, Má takové ostruhy a je radost jej třeba na zahrádce pozorovat.

Co to v samém důsledku znamená, že se klimatické pásy posunují z jihu na sever?

Určitě se otepluje. Tak vznikají pro ty jižní druhy u nás vhodné podmínky. Konkrétně zmiňované druhy však nedělají zahrádku

Otakárek Ovocný

kářům a vůbec zemědělcům žádné škody.

Posuňme se v povídání k třetímu tématu a tím je tvé malování. Spousta spoluobčanů si uvědomila, že mezi sebou mají malíře, až když se tvé obrazy objevily na výstavě v kulturním domě. Tvé realistické obrazy zachycující často zdejší okolní krajinu jsou skutečně velice povedené. Jak ses k tomu dostal?

To je taková zajímavá věc. My jsme totiž měli před časem sraz ze školy. S jedním spolužákem jsme tam seděli a vyprávěli o všem možném. Najednou se mě zeptal, zda maluju. Říkal jsem mu, že ne a že mě to nikdy ani nenapadlo. A on mi připomněl, že ve škole jsem přece tak rád maloval. Tak, že se diví, že se tomu nevěnuju. To mě potom začalo vrtat hlavou a tak jsem si koupil sadu akrylových barviček. První pokusy se mě vůbec nepovedly. Ale nevzdal jsem to. Díval jsem se často na internet na různé renomované malíře, a jak malují oni. Nejvíce mě inspirovala příroda. Stíny, světlo, stromy. Postupně jsem začal nejen malovat, ale i si vyrábět rámy a pak už mě to chytlo. Začal jsem se tomu věnovat dost intenzivně.

Koupil jsem si lepší barvy, plátna a maloval a maloval.

Potom jsem zkusil při jedné příležitosti vystavit něco tady v Žerotíně v kulturním domě. Překvapilo mě, že se to lidem líbilo. Následně mi kamarád poradil, abych v Litovli na předvánoční prodejní výstavě něco vystavil. Domluvil jsem se s pořadatelem a výsledek byl pro mě příjemný. Mé obrazy se nejen líbily, ale našli se i zájemci o koupi. Neprodával jsem sice přímo obrazy vystavené, ale hned prvnímu vážnému zájemci jsem vybraný obraz namaloval znovu. Jedná se o Komárovský rybník s Jeseňníky a kopcem Vysoká Roudná v pozadí. To byl můj první prodejní úspěch. Následovala vernisáž s občerstvením troškou kultury, to mi tam zpívala děvčata. Byl jsem tenkrát moc dojatý. Vystavoval jsem sám. Přišlo padesát lidí. Strhla se kolem obrázků debata, malby se moc líbily. Dokonce jsem dostal několik objednávek, prostě bylo to fajn. Od té doby jsem měl výstav několik. Prestižní výstavu jsem měl třeba v Hanáckém skanzenu v Příkazích. Dělavám přednášky o motýlech v domovech důchodců. Teď mimo to na ně jezdím i s obrázky. Je

to zase oživení a lidem to dělá radost, čímž mám radost i já.

Honzo, maluješ asi čtyři roky. Kolik jsi jich namaloval za tu nedlouhou dobu?

Nemám to přesně spočítané, ale řekněme asi sto.

A kde na to bereš čas?

Po nocích. Obvyklejné se večer podívám v televizi na zprávy o počasí a pak už jdu hned malovat. Když mám další den volno, maluju třeba i do půlnoci, nebo déle. Dá se říci, že průměrně denně dvě hodiny u plátne sedím. Obraz, než jej domaluji, trvá třeba měsíc. Mám jich rozpracovaných víc naráz. Ten realismus mám rád. Musím se piplat s detaily, ale baví mě to.

Tak, Honzo, já ti přeju jen a jen další úspěchy a to nejen při práci pro obec, ale i ve všem ostatním, co tě baví a ať tvá radost přináší potěšení i všem ostatním. Děkuji za rozhovor.

Jiří Němec

Společenská kronika

Jubilanti: Ludmila Motáňová, Žerotín 137
85 let

Blahopřejeme.

Úmrtí: Marie Petříková, Žerotín 87
Pozůstalým upřímnou soustrast.

Zprávy obecního úřadu

Důležité upozornění!!!! Poplatky za rok 2014 musí být uhrazeny do 30. 6. 2014.

Omluva

Kdo čte náš zpravodaj Žerotín pozorně, si určitě všiml, že v minulém čísle v článku Masopust si přečetl podstatnou část textu dvakrát. Za to se všem čtenářům omlouvám.

redakce

Inzerát

Marek Hrubý

Žerotín 117

VODO-TOPO-PLYN

IČO 00779300

Nabízí vybudování kompletní kanalizační přípojky „na klíč“ nebo vybudování jakékoli její dílčí části.

-veškeré zemní práce

-odbornou montáž napojení kanalizační přípojky

-zkoušku vodotěsnosti s prověřením napojení na kanalizační řád (kamerová zkouška)

-uvedení staveniště do původního stavu

-dodávka materiálu

-záruka

-konzultace a cenová nabídka zdarma

Technické vybavení:

-Avia 5x kontejner

-vybrační pěchy

-Locust L 903

-pásové kopátko, hloubka výkopu až 190 cm

V případě zájmu o zhotovení cenové nabídky přípojky kontaktuje:

Marek Hrubý Tel.: 731 151 157

Email: hruby-marek@seznam.cz